Lietas Nr. A420477213
Lietas arhīva Nr. A42-01782-14/27

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 7.maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā

tiesnese A.Pūcīte,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc VAS „Privatizācijas aģentūra" pieteikuma par Rīgas domes 2013.gada 26.augusta lēmuma Nr.2-30/RD-13-2510-nd atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde (turpmāk – Pārvalde) ar 2013.gada 15.februāra maksāšanas paziņojumu Nr.PIPN-13-263203-mp/13-188974-AL/05-07 *(lietas 26. – 29.lapa)* paziņoja pieteicējai VAS „Privatizācijas aģentūra" nekustamā īpašuma nodokli (turpmāk – NĪN) 2013.gadam par NĪN objektiem Rīgas pilsētā, tajā skaitā par zemes vienību Rīgā, Lomonosova ielā 1 k-8, kadastra apzīmējums 0100-046-2030, 766 m^2 platībā (turpmāk – Nekustamais īpašums) Ls 220,61 apmērā.

Pieteicēja 2013.gada 6.jūnijā vērsās Pārvaldē ar iesniegumu par maksāšanas paziņojumā norādītā nodokļa par Nekustamo īpašumu pārskatīšanu *(lietas 25.lapa)*.

Ar Pārvaldes 2013.gada 26.jūnija lēmumu Nr.PIP-13-3179-ls/05-07/13-188974-AL (turpmāk – Sākotnējais lēmums) *(lietas 15. – 16.lapa)* noraidīts pieteicējas lūgums par NĪN pārrēķinu attiecībā uz Nekustamo īpašumu, attiecībā uz kuru pieteicēja ir noslēgusi nomaksas pirkuma līgumu ar SIA „Junik" (*lietas 19. – 24.lapa*).

Sākotnējo lēmumu pieteicējs apstrīdēja *(lietas 13. – 14. lapa)*.

[2] Ar Rīgas domes 2013.gada 26.augusta lēmumu Nr.2-30/RD-13-2510-nd *(lietas 8. – 12.lapa)* (turpmāk – Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmumā Rīgas dome norāda, ka normatīvie aktu nodokļu jomā ir speciālās tiesību normas attiecībā pret vispārējām tiesību normām – likumu „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju". NĪN par valsts īpašumā esošo zemi maksā to lietotājs, bet, ja tāda nav – nomnieks. Par zemes lietotāju uzskata personu, kurai ar valsts institūcijas lēmumu valstij piederoša zeme ir nodota valdījumā. Nekustamais īpašums nodots pieteicējai valdījumā tālākai privatizācijai. SIA „Junik" nav nostiprinājusi īpašuma tiesības attiecībā uz Nekustamo īpašumu. Tādējādi NĪN par Nekustamo īpašumu ir jāmaksā pieteicējai.

[3] 2012.gada 3.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu *(lietas 4. – 6.lapa)*.

Pieteikumā norādīts, ka pieteicējai NĪN nav jāmaksā par SIA „Junik" ar nomaksas pirkuma līgumu pārdoto Nekustamo īpašumu. Pieteicējas lēmums par pirkuma līgumu noslēgšanu ar SIA „Junik" *(lietas 17. – 18.lapa)* ir atzīstams par valsts institūcijas lēmumu par nekustamā īpašuma nodošanu valdījumā. Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piektā daļa nosaka, ka par valstij piederošajiem zemes gabaliem NĪN maksā zemes lietotāji vai nomnieki.

[4] Rīgas dome tiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos *(lietas 36.lapa)* norāda, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus kopsakarā ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms turpmāko apsvērumu dēļ.

[6] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piektā daļa (turpmāk visas normas redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas laikā) paredz, ka NĪN par valsts īpašumā esošu zemi maksā tās lietotājs, bet, ja tāda nav, — nomnieks.

Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.495 „Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.495) 23.1.apakšpunkts noteic, ka, piemērojot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piekto daļu, par zemes un ēkas lietotāju uzskatāma persona, kurai ar valsts institūcijas lēmumu valstij piederoša zeme ir nodota valdījumā.

Likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 13.panta pirmās daļas pirmais teikums nosaka, ka ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc Ministru kabineta rīkojuma izdošanas par valsts īpašuma objekta nodošanu privatizācijai valsts institūcija, kuras pārziņā ir privatizējamais valsts īpašuma objekts, nodod un Privatizācijas aģentūra pārņem to savā valdījumā līdz objekta privatizācijas pabeigšanai.

Savukārt no likuma „Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās" 8.panta izriet, ka valstij piederošas zemes nostiprināšanu zemesgrāmatā parasti veic valsts vārdā kādas ministrijas personā.

No Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) tiesu prakses *(sk. Augstākās tiesas 2013.gada 13.decembra sprieduma SKA-935/2013 5. – 8.punktu)* izriet, ka likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" nostiprināts vispārējs princips, ka NĪN maksā tā persona, kura ir šā īpašuma īpašniece. Minētā likuma 2.panta piektā daļa paredz, ka attiecībā uz valsts īpašumu iespējamie maksātāji ir lietotājs un nomnieks. Ar personu, kurai valstij piederošā zeme ir nodota valdījumā Noteikumu Nr.495 23.punkta izpratnē, ir saprotama attiecīgā institūcija, kuras personā attiecīgais zemesgabals ir nostiprināts zemesgrāmatā. Tas savukārt nozīmē, ka šī institūcija ir arī uzskatāma par lietotāju likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piektās daļas izpratnē. Kā īpašuma valdītājs (jeb lietotājs 2.panta piektās daļas izpratnē) iestāde lemj jautājumu par iespējamām nomas attiecībām ar citām personām. Tomēr attiecībās ar pašvaldību NĪN samaksas jautājumā šī iestāde paliek atbildīgā persona kā īpašuma valdītājs. Šāda tiesību normu interpretācija loģiski iekļaujas vispārējā NĪN maksāšanas sistēmā, saskaņā ar kuru nodokli maksā īpašnieks. Ar vārdiem „nodokli maksā" ir saprotama nevis persona, kura faktiski pašvaldībai nodokli samaksā, piemēram, nomnieks (kā to pieļauj Noteikumu Nr.495 24.1.apakšpunkts), bet gan par nodokļa samaksu atbildīgā persona. Ja valstij ir pienākums maksāt nodokli un konkrētais īpašums ir nodots konkrētai iestādei, tad šī iestāde ir atbildīga par nodokļa samaksu, tas ir, tā ir nodokļa maksātāja (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 5.septembra 2 sprieduma lietā Nr.SKA-133/2013 9.un 10.punktu, 2013.gada 27.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-602/2013 15.punktu*).

Līdz ar to valsts īpašuma lietotājs likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta piektās daļas izpratnē ir valdītājs Noteikumu Nr.495 23.1.apakšpunkta izpratnē, ar to saprotot valsts iestādi (subjektu, kurš veic valsts pārvaldes darbības), kuras personā zemesgrāmatā nostiprinātas valsts īpašuma tiesības.

Šo secinājumu apstiprina arī 2013.gada 6.novembrī Saeimā otrajā lasījumā pieņemtie likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" grozījumi, ar kuriem likuma 2.panta piekto daļu paredzēts izteikt šādā redakcijā: „Nekustamā īpašuma nodokli par valstij piederošu nekustamo īpašumu maksā persona, uz kuras vārda nekustamais īpašums ierakstīts zemesgrāmatā. Ja likumā noteikta persona, kurai valstij piederošs nekustamais īpašums nodots lietošanā, nekustamā īpašuma nodokli maksā persona, kurai uz likuma pamata noteiktas īpašuma lietošanas tiesības". Grozījumi pamatoti ar nepieciešamību turpmāk izvairīties no atšķirīgas likuma 2.panta piektās daļas un Noteikumu Nr.495 23.punkta interpretācijas un nodrošināt vienveidīgu nodokļa piemērošanu valsts un pašvaldības nekustamajiem īpašumiem *(http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/webAll ?OpenView&count=30&start=901)*. Minētais liek secināt, ka likumdevējs uzskata par nepieciešamu grozīt spēkā esošo regulējumu tādējādi, lai padarītu tiesību piemērotājam skaidrāku secinājumu, ka par NĪN par valsts īpašumā esošu zemi maksātājs ir institūcija, kuras personā zeme ir nostiprināta zemesgrāmatā.

Līdz ar to pieteicējas arguments, ka valstij nav jāmaksā NĪN, ja tai piederošā zeme nodota lietošanā citai personai, un ka tādā gadījumā nodokli maksā persona, kura uz tiesiska pamata lieto zemesgabalu, neatbilst aplūkotajam tiesību normu skaidrojumam.

[7] Civillikuma 994.panta pirmā daļa noteic, ka par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatā.

No likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta pirmās daļas 3.un 4.punkta izriet, ka NĪN sāk maksāt ar nākamo taksācijas gadu pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību rašanās, un ar nākamo mēnesi pēc valsts nekustamā īpašuma lietošanas vai nomas tiesību rašanās. Ja valsts vai pašvaldības nekustamo īpašumu atsavina vai privatizē, NĪN maksāšanas pienākums arī rodas ar nākamo mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību iegūšanas.

Ņemot vērā visu minēto, valsts iestādei, kuras personā zemesgrāmatā nostiprinātas valsts īpašuma tiesības, ir jāmaksā NĪN līdz nākamajam mēnesim pēc valsts nekustamā īpašuma atsavināšanas.

[8] No lietas materiāliem un atbilstoši Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā pieejamajai informācijai secināms, ka lietā nav

strīda par to, ka Nekustamais īpašums nodots pieteicējas valdījumā ar Ministru kabineta 2010.gada 10.novembra rīkojumu Nr.648. Nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā uz valsts vārda pieteicējas personā.

Atbilstoši starp pieteicēju un SIA „Junik" noslēgtajam nomaksas pirkuma līgumam *(lietas 19. – 24.lapa)* pircējs iegūst īpašuma tiesības uz zemesgabalu ar pilnu pirkuma cenas un ar to saistīto maksājumu samaksu, pārdevējam pieņemot par to atsevišķu lēmumu *(līguma 6.1.apakšpunkts)*. Pēc minētā lēmuma pieņemšanas pārdevējs sastāda nostiprinājuma lūgumu zemesgrāmatu nodaļai pircēja īpašuma tiesību uz zemesgabalu nostiprināšanai zemesgrāmatā, un vienlaicīgi ar nostiprinājuma lūgumu pircējam tiek nodoti nepieciešamie dokumenti, tai skaitā zemesgrāmatu apliecība, īpašuma tiesību nostiprināšanai *(līgumu 6.2.apakšpunkts)*.

Atbilstoši Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā pieejamajai informācijai SIA „Junik" īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu zemesgrāmatā vispār netika nostiprinātas. Tikai ar zemesgrāmatas tiesnese s 2014.gada 25.februāra lēmumu īpašumtiesības uz Nekustamo īpašumu tika nostiprinātas SIA „"ERA Group Latvia".

Tādējādi pieteicēja ir uzskatāma par Nekustamo īpašumu 2013.gadā maksājamā NĪN maksātāju.

[9] Ņemot vērā iepriekš minēto, pieteicējas pieteikums ir noraidāms kā nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251., 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

pilnībā noraidīt VAS „Privatizācijas aģentūra" pieteikumu par Rīgas domes 2013.gada 26.augusta lēmuma Nr.2-30/RD-13-2510-nd atcelšanu

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Pūcīte